

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XX. De donationibus inter virum & uxorem, & de dote post
divortium restituenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. X.

An propter alias præterea causas
divortium inter Conjuges possit in-
ferri?

Temporale divortium, sive ad tem-
pus separationem à Coniuge, do-
nec emendetur v. g. potest conjux pro-
pria etiam auctoritate facere, si de sa-
lute animæ suæ graviter periclitetur, ob

multam & gravem ad varia peccata in-
ductionem, si ob sævitiam viri meritò ti-
meat grave corporis periculum ex coha-
bitatione, si perpetuæ & graves in-
ter eos sint rixæ, quæ nimium mo-
lestam reddunt cohabitationem, si al-
ter conjux sit omnino furiosus, aut le-
prâ vel alio morbo contagioso infectus
&c.

T I T V L V S XX.

DE DONATIONIBUS INTER VIRUM ET UXO-
REM, ET DE DOTE POST DIVORTIUM
RESTITUENDA.

§. I.

An & qualis donatio inter Conju-
ges sit invalida? Et in quibus casibus
sit valida & licita, vel pro-
hibita?

Donatio inter Conjuges alia simplex
est, quæ sit ex mera donantis li-
beralitate; alia sit ob causam aliquam,
qualis est donatio propter nuptias, quæ
fit à marito uxori propter matrimonium,
in compensationem dotis sibi datæ. Do-
natio simplex inter virum & uxorem,
constante matrimonio facta, ordinariè
invalida est (ne mutuus amor inter con-
juges venalis videatur, & refrigescat, si
donationes cesserint) ita tamen, ut morte
donantis, nisi expressè vel tacitè revo-

cata fuerit à vivente donante, prout libe-
rè revocare potest, confirmetur; &
quamvis alii contractus inter conjuges
valeant, venditio v. g. permutatio &c.
cum æquivalens rei v. g. venditæ pretium
pars altera obtineat, uti & legatum,
quod refertur in tempus dissoluti matri-
monij, simplex tamen donatio, ex qua
pars una pauperior, cum diminutione
v. g. sui patrimonij, quod de facto ha-
bet, altera verò locupletior evadit, fir-
mitatem non habet, ut ait Ponti-
fex in *o. ult. h. r.* (censetur autem
omnino revocari talis donatio, ut nec
morte donantis confirmetur, si divor-
tium inter Conjuges fiat, nisi aliunde
constaret, velle donantem non revo-
catam per hoc donationem; si alteri ea-
dem res vendatur, legetur, donetur,
pignori

U n u z

pignori detur &c. si conjux donatarius mores mutet, in detrimentum donantis. Si prius moriatur donatarius, & quinto denique, ut multi volunt, si donatio ante mortem donantis rei donatæ non fuit facta traditio. Plura de his vide apud Civilistas, qui plures etiam casus afferunt, in quibus simplex etiam donatio virum inter & uxorem, stante matrimonio, facta, valet.

§. II.

Quenam præterea donationes inter Conjuges valeant, vel non?

Primò validæ sunt factæ inter conjuges donationes remuneratoriæ, quia remuneratoriæ donatio non est merè liberalis donatio, & non fit merè gratis, sed in compensationem præstiti alicujus obsequij, & meritorum intuitu &c. ergo per talem donationem non fit venalis amor mutuus matrimonialis &c.

Secundò valida est donatio mortis causâ facta, ita tamen ut non transferatur rei taliter donatæ, & traditæ dominium in donatarium, donec mors donantis intervenerit, & semper donatio talis revocari possit, ne sub nomine donationis inter vivos veniat.

Tertiò valida non est donatio, quæ fit inter putativos tantùm Conjuges, si tamen bonâ fide legitimum suum matrimonium putent, quia ut lex ait, non quasi ad extraneam, sed quasi ad uxorem fecit. Si tamen vel uterque corum sciat matrimonium suum esse nullum, vel donatarius saltem nullitatem talis matrimonij sciat, donans verò sit in bonâ fide validi matrimonij, tunc in priorè casu

donans quidem repetere non potest donatam, neque tamen hæc donatio acquiritur, in prænam scienter & volente contracti matrimonij, sed filius non vindicare sibi potest; in posteriore casu donatio nulla est, & donans ne ejus hæredibus res donata restitui debet, quia ob errorem donantis, consentiens in tali donatione non censetur intervenisse. Quòd si verò donatus quidem nullitatem sui matrimonij donatarius tamen ne civit, sed boni interpretavit validum illud esse, legitime quidem tali parti factum valet, & probabiliter etiam donatio, ita ut sit in casu immiscere se non possit, etiam argumentum ab ultimis voluntatibus ad alios contractus (ceteris in quibus) valet. Vide Civilistas.

§. III.

Quibus modis donatio inter vivos inter conjuges confirmetur?

Tribus modis de jure Canonico confirmari talem donationem debet: 1. si firmari talem donationem debeat validam, communiter testatur de his res primò per juramentum talis donationis non revocanda ea, additur, cum enim tale juramentum servari possit sine dispendio æternæ salutis, & dispendio tales inter virum & uxorem non sunt ratione boni publici prohibita sunt, præcisè ratione privati Conjugum bonorum consequenter hi suo jure cedere possunt & juramentum illud servari debet. Secundò confirmantur tales donationes mortem naturalem donantis, nisi ante mortem expressè vel tacitè revocata fuerint, ut dictum §. I. ubi alie etiam esse

ditiones videri possunt ad hanc confirmationem requisitæ. Tertio confirmantur etiam per mortem civilem donantis, prout videre est apud Civilistas.

§. IV.

Quanam præterea statuta sunt circa donationem propter nuptias in hoc Titulo.

Donata propter nuptias à marito uxori, si postea ob impedimentum dirimens matrimonium reperitur nullum, restitui marito debent, cum nec dos, nec donatio propter nuptias in tali casu nullius matrimonij locum habeat. *Et si necesse sit §. h. e.* Videatur etiam *e. Nuper §. h. e.* ubi quaeritur, quantum, & quid de Terra, cujus usum fructum quis habet, aut, quæ in feudum ipsi concessa est, uxori suæ in dotem, aut donationem propter nuptias dare possit.

§. V.

De restitutione Dotis.

Si matrimonium ex licita causa, & sine culpa uxoris separatum fuit, dos est restituenda uxori, ut habetur in *e. Mulieres §. h. e.* cum enim dos sit accessoria matrimonio, vel certe ad sustinenda matrimonij onera detur, in tali autem casu vel nullum sit matrimonium, ob impedimentum dirimens, vel saltem quoad thorum & cohabitationem separatum sit, consequenter vel nullus erit locus dotis constituendæ, vel nullaneccitas, sed in priore casu nullius matrimonij tota dos uxori restituenda est, & in casu posteriore divortij facti, restitui debet, quantum à marito commodè potest. Quòd si tamen scienter cum im-

pedimento dirimente contrahere tentaverunt, in pœnam taliter attentati matrimonij fisco dos acquiritur. Quin imò dissoluto per divortium matrimonio, omnia etiam bona seu lucra, quæ constante matrimonio communiter utrique parti acquisita fuerunt, ex donatione v. g. ex hæreditate, de legato, utrique communiter factis, per emptionem ex communibus utriusque bonis factam &c. æqualiter inter eos dividenda sunt *e. Significavit §. h. e.* (cum matrimonium sit consortium omnis vitæ & Divini ac humani juris communicatio) nisi consuetudo loci aliud jubeat, aut respectu uxoris turpis quæstus præsumptio.

Judex tamen Ecclesiasticus, qui cognovit de matrimonio, potest & debet etiam simul de dote cognoscere *e. de prebentia §. h. e.* Quamvis enim dotis causa in se sit merè secularis, & inter personas Laicas ad sæculares Judices pertineat, si principaliter de ea agatur, si tamen incidenter tantum de ea agatur, & accessoriè dependenter à valore matrimonij, potest etiam Iudex Ecclesiasticus, qui de matrimonio cognovit, de dote cognoscere, & solutionem aut restitutionem illius præcipere.

§. VI.

De amissione dotis propter adulterium uxoris.

Amittere mulierem propter adulterium dotem, & donationem propter nuptias, vel ejus pretium, ac æstimationem, eaque post sententiã Judicis virum lucrari ex *e. Plerumque §. h. e.* probatur, quamvis putativum tantum

VVVV ;

matri-

matrimonium, bonæ tamen fidei, ex utraque parte fuerit, nisi tacite saltem, actionem ad petendum divortium, & privationem dotis remiserit maritus v. g. aut liberis legitimis ex matrimonio habitis ea acquirantur.

§. VII.

An viro, qui ad inopiam vergit, ac petit dotem, ea tradenda sit sub cautione.

Quamvis uxor, si maritus vergat ad inopiam etiam sine sua culpa, vel incipiat dissipare bona sua, iisque male uti, possit non tantum agere contra maritum, ac dotem repetere, sed multo magis contra eum, dotem petentem

excipere, quia periculum est, ne debilibus dos consumatur; si tamen cautionem idoneam præstet (sive ipsa scilicet vel pignoratitiam de dote iuritate) potest hæc illi tradi, vel cautionem idoneam præstare non possit, apud mercatorem aliquem per se deponi, à quo maritus tantam hæbituræ accipiat, quantum ad petendam dotem matrimonij est necessarium: nisi habeat in s. Per vestros 7. h. t. ut ne scilicet omnino marito subtrahatur non sine damno & præiudicio tam illius, quam uxoris, in adulterio incidentium. Vide plura de dote apud Cuiusdam, ad quæ potissimum hæc materia spectat.

TITVLVS XXI

DE SECUNDIS NUPTIIS.

§. I.

An Coniux dubius de morte alterius Coniugis possit transire ad secundas nuptias?

Post mortem primæ Coniugis, non tantum secundas, sed etiam post mortem secundæ coniugis, tertias & post mortem huius quartas & ulteriores nuptias licitas esse, certa Catholicorum sententia docet, prout constat etiam ex Apostolo c. 7. ad Romanos. Ut autem hic transitus liceat, debet constare, & moralis certitudo haberi de morte alterius Coniugis, prout dictum supra in

tit. 1. huius libri sect. 5. §. 2. Ita ut quævis bonæ fidei contraxerit matrimonium, sufficientem, ut putabat, de morte prioris Coniugis certitudinem habeat, si tamen postea certior fiat de vitæ prioris Coniugis, statim, quam secundo contraxerit, relinquere debeat, ne in adulterium & pœnas adulterorum incidat: communicationis etiam censuræ cogendus, ad priorem ut redeat.